Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 10.1.2024 U 81/2023 vp

Yhdenvertaisuusvaltuutetun lausunto koskien komission ehdotusta direktiivin - koskien eurooppalaisen vammaiskorttia ja vammaisten pysäköintilupaa - soveltamisalan laajentamisesta koskemaan kolmansien valtioiden kansalaisia

Yhdenvertaisuusvaltuutettu kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle komission ehdotuksesta COM(2023) 698 FINAL.

Valtuutettu on aiemmin 7.11.2023 lausunut nyt lausunnolla olevaan direktiiviin liittyvästä komission ehdotuksesta direktiiviksi eurooppalaisen vammaiskortin ja vammaisten henkilöiden pysäköintiluvan vahvistamiseksi. Valtuutettu piti ehdotusta erittäin kannatettavana. Lausunnossaan yhdenvertaisuusvaltuutettu nosti esille eurooppalaisen vammaiskortin käyttöönottoon liittyvän tiedotuksen tarpeen ja yleisemminkin tietoisuuden lisäämisen vammaisten henkilöiden oikeuksista ja erityisesti palveluiden ja tavaroiden tarjoajien velvollisuudesta toteuttaa yksittäisessä tilanteessa vammaisen henkilön tarvitsemat kohtuulliset mukautukset.

Se, että edellä mainittua direktiiviä laajennettaisiin koskemaan myös jäsenvaltioissa oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia, on erittäin kannatettavaa ja Suomessa oleskelevien vammaisten ja toimintarajoitteisten henkilöiden yhdenvertaisuutta edistävää.

Liittyen ehdotukseen sisältyvään kriteeristöön vammaiskortin ja pysäköintiluvan myöntämisessä valtuutettu toi jo aikaisemmassa lausunnossaan esille sen, että kansallisia myöntämisedellytyksiä määriteltäessä tulee vammaisuuden

määritelmän osalta soveltaa sitä, mitä YK:n vammaisyleissopimuksessa Suomea sitovasti säädetään:

> Yleissopimuksen mukaan vammaisiin henkilöihin kuuluvat ne, joilla on sellainen pitkäaikainen ruumiillinen, henkinen, älyllinen tai aisteihin liittyvä vamma, joka vuorovaikutuksessa erilaisten esteiden kanssa voi estää heidän täysimääräisen ja tehokkaan osallistumisensa yhteiskuntaan yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Nyt lausunnolla olevassa ehdotuksessa viitataan vammaisaseman tunnustamiseen jäsenvaltiossa. Tähän liittyen yhdenvertaisuusvaltuutettu toteaa, että se että henkilö on asuinvaltiossaan minkä tahansa vammaispalvelun tai -etuuden piirissä tulisi sinänsä jo osoittaa henkilön vammaisasema. Ja kuten jo aiemmassa lausunnossa todettiin, on myöntämisedellytyksissä lisäksi tarvittaessa aina tehtävä erillinen ja yksilöllinen tarpeenarviointi tapauksissa, joissa henkilö ei syystä tai toisesta ole kansallisten vammaispalvelujen tai -etuuksien piirissä.

Se, että eurooppalaisen vammaiskortin ja vammaisen henkilön pysäköintiluvan soveltamisala laajennettaisiin koskemaan myös kolmansien valtioiden kansalaisia, on omiaan parantamaan vammaisten henkilöiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia liikkua ja osallistua yhteiskuntaan yhdenvertaisesti. Yhdenvertaisuusvaltuutettu myös toivoo, että vaikutus ulottuisi lisäksi rakennetun ympäristömme ja palveluidemme esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseen ja parantamiseen.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu Kristina Stenman

Erityisasiantuntija Elli Björkberg